

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI
Štukljeva cesta 44, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00
F: 01 369 78 32
E: gp.mddsz@gov.si
www.mddsz.gov.si

Številka: 070-58/2025-2611
Ljubljana, 22. 9. 2025
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Odgovor Vlade Republike Slovenije na Poizvedbo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije glede sistemske ureditve financiranja razvoja slovenskega znakovnega jezika
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17, 163/22 in 57/25 – ZF) je Vlada Republike Slovenije Republike Slovenije na.....redni seji dne.....pod točko....., sprejela naslednji
SKLEP:
Vlada Republike Slovenije je sprejela Odgovor Vlade Republike Slovenije na Poizvedbo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije glede sistemske ureditve financiranja razvoja slovenskega znakovnega jezika.
Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka
Priloga:
- Odgovor Vlade Republike Slovenije na Poizvedbo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije glede sistemske ureditve financiranja razvoja slovenskega znakovnega jezika.
Sklep prejmejo:
- Varuh človekovih pravic Republike Slovenije, - Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, - Ministrstvo za kulturo, - Ministrstvo za finance, - Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
- Luka Mesec, minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti - Igor Feketija, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

- mag. Andrejka Znoj, generalna direktorica Direktorata za invalide na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti - Simona Kamšek, vodja Sektorja za izenačevanje možnosti invalidov, Direktorat za invalide - Tanja Dular, Sektor za izenačevanje možnosti invalidov, Direktorat za invalide - mag. Metka Voler, Sektor za izenačevanje možnosti invalidov, Direktorat za invalide		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
Varuh človekovih pravic Republike Slovenije poziva, da Republika Slovenija sistemsko uredi financiranje razvoja slovenskega znakovnega jezika in s tem zagotovi uresničitev pravice iz 62.a člena Ustave Republike Slovenije tudi v praksi. Vlada RS pojasnjuje, na kak način je uresničevanje te ustavne pravice že zagotovljeno.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
/		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
Predlog ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katerega je bil proračun že sprejet.				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:				
/				

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.	NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:/ – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
Luka MESEC MINISTER	

Prilogi:

- Predlog sklepa Vlade Republike Slovenije
- Odgovor Vlade Republike Slovenije na Poizvedbo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije glede sistemske ureditve financiranja razvoja slovenskega znakovnega jezika

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17, 163/22 in 57/25 – ZF) je Vlada Republike Slovenije na.....redni seji dne.....pod točko..... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Odgovor Vlade Republike Slovenije na Poizvedbo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije glede systemske ureditve financiranja razvoja slovenskega znakovnega jezika.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

Odgovor Vlade Republike Slovenije na Poizvedbo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije glede systemske ureditve financiranja razvoja slovenskega znakovnega jezika.

Sklep prejmejo:

- Varuh človekovih pravic Republike Slovenije,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za kulturo,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

Odgovor Vlade Republike Slovenije na Poizvedbo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije glede sistemske ureditve financiranja razvoja slovenskega znakovnega jezika

Vlada Republike Slovenije je prejela dopis Varuha človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Varuh) št. 19.3-2/2025-3-11304 z dne 04. 09. 2025. V dopisu Varuh navaja, da ga je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije opozorila na nujnost vzpostavitve sistemskega financiranja razvoja slovenskega znakovnega jezika, saj je ta ključna za njegovo dolgoročno ohranjanje, razvoj in enakovredno rabo v družbi. Izpostavljeno je tudi, da je slovenski znakovni jezik za skupnost gluhih primarni in nepogrešljiv komunikacijski jezik, ki omogoča njihovo enakopravno vključevanje v družbo. Varuh meni, da kljub vpisu pravice v Ustavo Republike Slovenije in Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika očitno ostajajo številni izzivi pri razvoju, rabi in ohranjanju slovenskega znakovnega jezika, saj ni vzpostavljenega trajnega in sistematičnega financiranja, ki je ključno za razvoj in napredek jezika. Glede na navedeno Varuh poziva, da Republika Slovenija sistemsko uredi financiranje razvoja slovenskega znakovnega jezika in s tem zagotovi uresničitev pravice iz 62.a člena Ustave Republike Slovenije tudi v praksi.

Vlada Republike Slovenije pojasnjuje, da določba 62.a člena Ustave Republike Slovenije določa, da sta zagotovljena svobodna uporaba in razvoj slovenskega znakovnega jezika. S tem se zagotavljajo ustavnopravne podlage za ustrezne ukrepe, s katerim bo uporabnikom znakovnega jezika dejansko omogočeno polno uveljavljanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Na tem področju že od leta 2002 velja Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika (Uradni list RS, št. 96/02, v nadaljnjem besedilu: ZUSZJ). Na podlagi tega zakona je gluhim omogočen dostop do tolmačev slovenskega znakovnega jezika tako pred državnimi institucijami kot po lastni presoji. ZUSZJ v 15. členu določa, da Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik opravlja naslednje naloge:

1. vodi listo tolmačev za znakovni jezik,
2. predlaga tarifo za plačilo stroškov tolmača,
3. zagotavlja pokrivanje potreb po tolmačih na ozemlju celotne države,
4. sodeluje v strokovnih komisijah iz 20. člena tega zakona,
5. razvija slovenski znakovni jezik,
6. sodeluje v svetu za slovenski znakovni jezik,
7. koordinira delo tolmačev,
8. vodi evidenco storitev,
9. sprejme pravilnik o disciplinski odgovornosti in rešuje ugovore iz 16. člena tega zakona in
10. po potrebi izvaja tudi druge naloge.

Naloge iz 1., 2., 3., 6., 8. in 9. točke prejšnjega odstavka izvaja Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik kot javna pooblastila. Za izvajanje javnih pooblastil se zagotavljajo sredstva v proračunu Republike Slovenije in se izvajalcu nakazujejo na podlagi vsakoletne pogodbe.

Kot je razvidno iz določb ZUSZJ, je ena izmed nalog Združenja tolmačev za slovenski znakovni jezik tudi, da razvija slovenski znakovni jezik, vendar pa te naloge ne opravlja kot javno pooblastilo in za to nalogo ni podlage za direktno financiranje iz proračuna na podlagi vsakoletne pogodbe z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: MDDSZ).

Na podlagi Zakona o izenačevanju možnosti invalidov (Uradni list RS, št. 94/10, 50/14, 32/17 in 95/24) so gluhi in naglušni upravičeni do tehničnih pripomočkov, ki jih potrebujejo v življenju za premostitev komunikacijskih ovir pri omogočanju varnega in samostojnega življenja ter jih uporabljajo za dostopnost do informacij, sporazumevanje in prilagoditev življenjskega okolja. Osebam z okvaro sluha je namenjen tudi klicni center, ki jim omogoča komuniciranje in pridobivanje informacij v njim prilagojenih tehnikah s področja državnih institucij ter javnih storitev. MDDSZ redno sofinancira delovanje Zavoda Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik ter financira delovanje klicnega centra za osebe z okvaro sluha.

MDDSZ je v letu 2024 za financiranje vavčerjev za uveljavljanje tolmačev za slovenski znakovni jezik, ki jih gluhi koristijo po lastni presoji namenilo približno 1.200.000,00 evrov (v letu 2025 do 30. 6., 748.427,27 evrov), za financiranje izvajanja javnih pooblastil Zavoda Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik 126.500,00 evrov, za financiranje Klicnega centra za osebe z okvaro sluha pa 128.246,00 evrov. Glede tehničnih pripomočkov za premagovanje komunikacijskih ovir je MDDSZ v letu 2025 sofinanciralo nakup 692 tehničnih pripomočkov za gluhe in/ali gluhoslepe.

Vlada Republike Slovenije nadalje izpostavlja, da Ministrstvo za kulturo s finančno podporo projektom s svojega področja skrbi za uveljavljanje, promocijo in razvoj slovenskega jezika ter uresničevanje državnega programa za jezikovno politiko. Poleg projektov za izboljšanje besedilne spretnosti in bralne pismenosti govorcev slovenščine financirajo tudi projekte, ki so namenjeni izboljšanju jezikovnih kompetenc govorcev s posebnimi potrebami, npr. slepih in slabovidnih, gluhih in naglušnih, gluhoslepih ter oseb z motnjami v duševnem razvoju.

Služba za slovenski jezik na Ministrstvu za kulturo slovenski znakovni jezik ne podpira le načelno, ampak tudi s sofinanciranjem projektov, ki omogočajo njegov razvoj. Leta 2010 je Ministrstvo za kulturo v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje projektov, ki so namenjeni predstavljanju, uveljavljanju in razvoju slovenskega jezika v letu 2010, z zneskom 1.600 evrov Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije sofinanciralo Multimedijški didaktični pripomoček in poučevanje slovenskega znakovnega jezika. Na podlagi javnega naročila je Ministrstvo za kulturo z zneskom 8.000 evrov sofinanciralo pripravo in izdajo Priročnika za poučevanje slovenskega znakovnega jezika I in II. Leta 2013 je Ministrstvo za kulturo na podlagi javnega naročila z zneskom 5.500 evrov sofinanciralo Slovar slovenskega znakovnega jezika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije. Leta 2016 je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije z Znanstvenoraziskovalnim centrom Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter drugimi institucijami sodelovala pri izvajanju ciljnega raziskovalnega projekta Jezikovna politika Republike Slovenije in potrebe uporabnikov, ki ga je Ministrstvo za kulturo sofinanciralo z 19.000 evri. Leta 2017 je Ministrstvo za kulturo na podlagi javnega razpisa Jezikovna integracija ranljivih skupin govorcev v Republiki Sloveniji izbralo projekt Pri-ročna video slovnica slovenskega znakovnega jezika, izvajalca Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, in sicer je v letih 2017–2019 projekt sofinanciralo s 195.470 evri. V zadnjih letih je Ministrstvo za kulturo v okviru Javnega razpisa za izbor kulturnih projektov za razširjanje programskih vsebin, namenjenih senzorno oviranim v njim prilagojenih tehnikah, ter za razvoj tehnične infrastrukture, namenjene senzorno oviranim, Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije vsako leto sofinanciralo naslednje projekte: Razvoj tehnične infrastrukture (12.948 evrov), Glasilo Iz sveta tišine (21.580 evrov), Prilagajanje in izdajanje knjig v slovenskem znakovnem jeziku (15.537 evrov), Prisluhnimo tišini – izobraževalna oddaja (5.179 evrov) in Spletna TV za gluhe in naglušne (18.130); skupaj vsako leto: 73.374 evrov. Leta 2021 je Ministrstvo za kulturo s proračunskih postavk Službe za slovenski jezik prispevalo 14.348 evrov za sofinanciranje pilotnega projekta za samodejno podnaslavljanje televizijskih programov. Ministrstvo za kulturo je zanj skupaj namenilo 32.004 evrov. Uvedbo samodejnega podnaslavljanja želi Ministrstvo za kulturo nadaljevati, z namenom, da se osebam z invalidnostjo (tudi starejšim) omogočita uresničevanje pravice do obveščenosti in sodelovanja v kulturnem življenju družbe ter s tem tudi večja socialna vključenost. Leta 2024 je Ministrstvo za kulturo na podlagi Javnega razpisa za (so)financiranje projektov, namenjenih predstavljanju, uveljavljanju in razvoju slovenskega jezika ter njegovi promociji, v letu 2024 z zneskom 12.000 evrov sofinanciralo projekt S pomočjo slovenskega znakovnega jezika se učimo slovenščine, ki ga izvaja Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, v letošnjem letu pa Ministrstvo za kulturo na podlagi Javnega razpisa za izbiro ponudnikov za izvedbo projektov prilagojenih načinov sporazumevanja na podlagi nacionalnega programa za jezikovno politiko v letih 2025–2026 sofinancira dvoletni projekt Slovenski znakovni jezik, del vključujoče družbe izvajalca Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije v znesku 5.747,00 evrov. V letu 2026 je po pogodbi za izvajanje tega projekta predvidenih 13.000,00 evrov, tovrstne javne razpise pa Ministrstvo za kulturo načrtuje tudi v prihodnje.

Ministrstvo za kulturo spodbuja vse dejavnosti, ki so del rednega izvajanja določil ZUSZJ ter so zapisane v Resoluciji o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025, hkrati pa tudi nove možnosti, ki jih prinašajo sodobne tehnologije, predvsem razvoj infrastrukture, ki omogoča, da lahko gluhe osebe uveljavljajo pravico do uporabe znakovnega jezika.

Vlada Republike Slovenije na koncu pojasnjuje, da Republika Slovenija že uresničuje pravico iz določbe 62.a člena Ustave Republike Slovenije, saj letno razpisuje projekte, ki so namenjeni uveljavljanju, promociji in razvoju slovenskega znakovnega jezika. Iz števila teh projektov, njihove vsebine oziroma namena ter višine dodeljenih sredstev pa je razvidno, da gre za sistematično ter ciljno skrb za uporabo in financiranje razvoja slovenskega znakovnega jezika, ki je zaveza, ki jo Ustava Republike Slovenije nalaga državi.